

ADVENTHIRNŐK

A + MAGYARORSZÁGI + H.Ű. + ADVENTHIVŐK + GYŰLEKEZETI + KÖZLÖNYE

TIZENNEGYEDIK ÉVF. 1. SZÁM 1937.

JANUÁR—MÁRCIUS

Évfordulóca

Teta: Michnay László

Egy év közeledik lassan vége felé. Temetni készülünk egy olyan évet, amelyben sok örömben, szomorúságban, jó és rossz napokban volt részünk. De bárminő küzdelmes is volt ez az év, mégis elmondhatjuk Sámuel próféta szavával „Eben Ezer” — „Mindeddig megsegített az Úr”. Szívünk hálás az Úr iránt, hogy kegyelmét nem vonta meg tőlünk, hogy életben és az igazságban megtartott bennünket.

Előttünk egy új esztendő! Ismeretlen kísértések és küzdelmek állanak előttünk. Nincs szükség arra, hogy ezekről az időkről, napokról külön írjak néktek, hisz' az Isten Igéje bélyegzi őket Sodoma és Gomora napjainak. Ugyancsak az Írásban találjuk azt a kifejezést is, hogy a napok, amelyekben élünk — gonosz napok. Ef. 5, 16. Az is igaz, hogy Isten népe mindig nagy nehézséggel küzdött. Minél jobban közeledik az Úr Jézus dicsőséges eljövételének órája, annál bizonyosabb az, hogy a nehézségek és a próbák is nagyobbak lesznek. Készüljünk fel ezekre az eseményekre, nehogy váratlanul érjenek bennünket, nehogy lelkünkben kárt valljunk és nehogy üdvösségünket vigyázatlanságunk miatt elveszítsük. Valóban a vigyázás korában élünk. Márk 13, 23. Az Úr előre közli a veszélyeket, amelyek körülveszik Isten gyülekezetét. Nem azért közli előre az Úr Jézus a veszélyeket, hogy kíváncsiságunkat kielégítse, vagy hogy azt bizonyítsa be előttünk, hogy szemei előtt a jövőendő sem homályos és hogy semmi elrejtett dolog nincsen előtte, hanem hogy előkészüljünk az események fogadására és hogy megállhassunk a kísértések órájában.

Isten népe, a „kihívottak közössége”, már az Ó-Szövetségben is elkülönített életet élt. Az Új-Szövetség népének még inkább el kell a világtól különülni. II. Kor. 6, 17. 18. Előttünk áll örök példa gyanánt Isten első választott népének története. — E népet is sok kísértés és veszély környékezte. Néhány ilyen súlyos veszélyre szeretnék rámutatni, amelyek nagy veszedelmei ma is az Isten népének. — Ilyen bűn volt Izráelben a bálványimádás, — és elvilágiasodás. Hiába intette őket az Úr a próféták által, nem hallgattak az Úr szavára. Emberi vélekedésnek tartották az Isten szolgálója ajkairól jött intelmeket. Amikor már semmi intelem nem használt, akkor az Úr a pogány törzseket küldte büntetésül népére. Elképzeltük az Úr haragjának nagyságát, ha megengedte azt, hogy népe fogságba hurcoltassék és temploma is romokban heverjen, — hogy ne legyen hely a földön, hol az igaz Isten nevének tiszteletet, a bűneit megbánó népért pedig Isten előtt engesztelő áldozatot mutathassanak be. Amikor lejárt a fogság ideje és a nép megszabadult a nyomorgató kezéből, — a multak tapasztalataiból még akkor sem tanultak semmit, mert a fogságban sem nyertek új lelket. Régi bűnüket, a bálványimádást elhagyták ugyan, most már nem volt e nép félig pogány, félig asdód, hanem elkülönítették magukat olyannyira, hogy gögjükben a pogányt olykor a kutyánál is megvetendőbbnek tartották.

Nem az elkülönülésben volt a baj. Hisz' ezt Isten is akarta — és ezt akarja most is, hogy népe és a világ között éles határvonal legyen — a nagy baj éppen az volt, hogy az

elkülönülés csak üres külsőségekben nyilvánult meg. Mi, h. n. adventisták is e két veszélynek vagyunk kitéve. Az első nagy veszély ott fenyeget, hogy a világius lelkület sok megtéretlen és meg nem újult szívű tag által utat talál a közösségbe. A második veszély onnan ered, hogy egyesek ahelyett, hogy Isten előtt tetsző alázatosságban jó példával előljárva gyógyítanak a közösség fájó sebeit, csak a formásokra tekintenek és azoknak betűszerinti, — minden lelkiséget nélkülöző — betartása által szakadásokat idéznek elő Isten népének sorai között és az amalekiták módjára hátba támadják a bűn ellen küzdő közösséget.

Látjuk a nehézségeket és ezek miatt félelem nehezedik szíveinkre, de érezzük azt is, hogy az Úr örökkévaló szeretettel szeret bennünket. A jó Isten komoly ébredést és reformációt fog Szentlelke által népe között elvégezni. Azok, kiket saját megtéretlen szívük, s a bűnhöz való ragaszkodásuk és engedetlenségük kisodort a gyülekezetből, rendszerint mint reformátorok szoktak fellépni. A valóság azonban az, hogy ezek az emberek a saját lelkiismeretükben vannak megbélyegezve, s mint Isten kezében használhatatlan eszközök töröltettek ki Isten népének soraiból. Nem is állhatnak meg a bűnösök az igazak gyülekezetében még akkor sem, ha magukat bármennyire igaznak hirdetik is. Zsolt. 1, 5.

Az Úr igéje vigasztal is bennünket. A világot és a bűnt jelképező Jerikó hiába volt hatalmas falakkal körülvéve — mégis leomlott. Nem azért, mert a nép volt erős, hanem mert

az Úr hadakozott értük. Szíveleljük meg Pál apostol felhívását, most is az új év kezdetén Róm. 13, 11—13 versei szerint: „Ideje már, hogy az álomból felserkenjünk; mert most közelebb van hozzánk az idvesség, mint amikor hívökké lettünk. Az éjszaka elmúlt, a nap pedig elközelgett; vessük el azért a sötétségnek cselekedeteit és öltözzük fel a világosság fegyvereit. Mint nappal, ékesen járjunk, nem dobozódásokban és részegségekben, nem bujálkodásban és feslettségekben, nem versengésben és irigységben.”

Testvérek! mi, akik a feltalálók korában, a tudomány fellendülésének korában élünk, ne feledjük azt, hogy nevezze bár a világ ezt a kort a felvilágosodás korszakának, Isten igéje mégis a sötétség idejének nevezi, mert a világ a bűn hatalma alatt él. Ésaías 60, 1—3.

Az apostol azt mondja; „Az álom ideje elmúlt, az örökkévalóság napja felkelőben és ezért vessük el a sötétség cselekedeteit.” Mily öröm lenne a mennyben, ha ennek a hívásnak, felszólításnak minden adventista engedelmeskedne! Kérjük a jó Isten Szentlelkét, hogy az újesztendőben ne csak a jóra való akarást munkálja bennünk, hanem a véghezvitelhez is adjon a magasból erőt.

Néktek az új évben Isten bátorító kegyelmét kívánva, azzal a hő ohajtással fejezem be soraimat, hogy vajha mindannyian lélekben megújulva, komolyan vennénk fel a bűn elleni harcot, hogy e világ fejedelmének egyetlen lelket se sikerüljön meggyengíteni, — sem elszakítani közülünk.

Új évre!

Irtá: Szalma Mihály

Most is eltelt egy esztendő,
S újév küszöbén vagyunk;
Nézzünk vissza hát a múltba,
Amit most hátra hagyunk.

Elmélkedjünk a multakról:
Miben részesítették?
Mert napjai az áldásért
Magasztalva nem lettek.

Aki áldott a multakban
Méltán nem tiszteltetett,
Mert az ember hálátlan lett,
Minden erényt megvetett.

Hódolatát önmagára
Fordította ahelyett,
Hogy ő annak adta volna
Kit az méltán illetett.

Igy hát akkor hogyan várjunk
Egy boldogabb esztendőt?
Hogy hozzon ránk a Teremtő
Aldással telt szebb jövőt?

Sötétebb lesz most a jövőnk
Mint amilyen volt a múlt.
Jobb remények zöld levele
Azt mondhatni mind lehullt.

Mert a jövő fellegében
Bizonytalanság borong,
Még a bölcsek szíve is
A félelemtől szorong,

Tanácsztalan tétovázna
Manapság a nemzetek,
Békét szönek, s alattomban
Készülnek a fegyverek.

Boldog újév kívánása
Hagyja el az ajkakat,
Mindazáltal a szívekből
Aggodalom, s jaj szakad.

Feltalál ma mindent a nép,
De az üdvért nem kutat,
S ennek vége pusztulás lesz
Minden jel arra mutat.

Ha tehát ez újesztendő
Aldásosnak kívánjuk,
Szükséges, hogy szíveinket
Isten előtt kitárjuk.

Szálljunk előbb önmagunkba,
S bánjuk meg a bűneink,
Amelyekkel beszennyeztük
Megelőző éveink.

Igérjük meg, hogy a jövőt
Jobb tettekkel éljük át,
A jó Isten nagykegyelmű
És a múltért megbocsát.

Úgy hoz ránk egy jobb eszten-
Ha tanácsát követjük, [dőt,
Nem csupán, ha felületes,
Pusztá szóval köszöntjük.

A Magyar Unió IV. Konferenciája Budapesten, 1936 október 1-4.

A Magyar Unió negyedik választó-konferenciáját 1936. október 1-2-án a budapesti kápolnában és 3-4-én a budai Vigadó nagytermében tartotta meg. A vezető testvéreink közül *Gugel E.*, *Minck*, *Busch M.* és *Böx H.*, mint a Divíziónk kiküldöttei, valamint *Lesovský W.* tv. szíriai misszionárus szolgáltak az Úr igéjével és eszközök voltak Isten kezében ezen konferenciának rendkívül áldásossá tételében. A három területről 24 kiküldött volt jelen, a közletről és távolról összegyűlt testvéreinken kívül.

A konferencia ügyei négy tárgyi ülés alatt lettek elintézve. Az előljáró, *Wentland* tv. jelentése szerint az Unió az elmúlt négy év alatt 1087 lelket vehetett fel tagjai sorába. A kizárások, halálozások és levél általi elbocsajtások levonása után a tiszta szaporulat 368 lélek, s ezzel az Unió taglétszáma 1935. év végén 2404 volt. Testvéreink hűségét és áldozatkészségét a négy alatti 324.000'— pengő tized és a 141.000'— pengő misszióadomány igazolja. A belmisszió, szombatiskolai, ifjúsági és jóléti munkajelentések is beszédes bizonyosságai annak, hogy testvéreink szívükön viselik az Úr műve minden egyes ágát. A könyvevangélista osztály jelentése elének tárta könyvevangélistáink munkateljesítményét: az elmúlt négy év alatt átlagosan 60 könyvevangélista dolgozott és kerekben bruttó 245.000'— pengőt forgalmazott. A kiadóhivatal jelentése szerint a könyvevangélisták, traktátégyletek és társkiadóhivatalok összesen netto 250.000'— pengőt forgalmaztak a kiadóhivalal részére az elmúlt négy év alatt. —

A konferencia ügyeinek elintézésére a következő három munkabizottság választott:

1. Határozathozó bizottság: *Busch M.*, *Albrecht J.*, *Tóth Gy.*, *Nagy J.*. (Makó) *Porcsin I.*, *Pammer M.* és *Csikász F.* — **2. Hitelesítő bizottság:** *Gugel E.*, *Böx H.*, *Murányi A.*, *Jeszenszky B.* és *Nagy J.* (Darány) — **3. Ki-nevező bizottság:** *Minck A.*, *Zarka D.*, *Berg-hauer I.*, *Debreczeni S.* (Miskolc), *Czira F.*, *Egyed J.* (Budapest) és *Földy Z.* —

A határozathozó bizottság következő határozatait a konferencia egyhangúlag elfogadta:

1. Hálahatározat. Visszatekintve az elmúlt négy esztendőre, hálát adunk mennyei Atyánknak az ezen idő alatt elvett áldásokért; hálások vagyunk segítségéért a lélekmentésben és a különböző missziótervek keresztülvételében, valamint a szabadságért, melyet az Evangélium hirdetésében élvezhettünk. Ezek alapján újlag odaszenteljük magunkat Istennek szolgálatára, — áldozatra is készen, jó és rossz napokban egyaránt.

2. Felsőbbség. A Timóteushoz írott első levél 2 rész 1—3 verseire való hivatkozással, kérjük testvéreinket, hogy imáikban továbbra

Michnay atyafi és családja.

is emlékezzenek meg az ország előljáróiról és minden időben és helyen bizonyuljanak a haza becsületes polgárainak. (A konferencia ezzel a határozattal kapcsolatban hódoló táviratot küldött Magyarország Kormányzójának és Miniszterelnökének, valamint Budapest Székesfőváros Főpolgármesterének. Magyarország Kormányzója, valamint fővárosunk Főpolgármestere távirataink tudomásulvételét velünk közölni szívesek voltak. Országunk akkori és sajnálatos körülmények között elhunyt Miniszterelnöke táviratunkat már nem kaphatta meg.)

3. Könyv és iratterjesztés. Az Úr az írott és nyomtatott betűt mindenkor felhasználta az Evangélium terjesztésére. Megköszönjük az Úrnak az elmúlt konferenciái években elért eredményeket. Kérjük prédikátorainkat és gyülekezeteinket, hogy a mű ezen ágába való belépésre bátorítsanak alkalmas testvéreket. Egyben megköszönjük testvéreinknek a könyvevangélistákért mondott imákat és kérjük őket, hogy ebbeli könyörgéseikben továbbra is tartsanak ki.

4. Gyülekezetiápolás. Hogy testvéreink lelki életét továbbra is fejlesszük, kérjük az evangéliumi munkásokat és gyülekezeti segítőket, hogy ne lankadjanak el a rájuk bízott testvérek lelki ápolásában. Testvéreinket arra buzdítjuk, hogy a Szentírás naponkénti olvasása, gyülekezeteink rendszeres látogatása, valamint irodalmunk (főképen *White* tv. könyveinek) olvasása által a jelenvaló igazságban megerősödjenek és valódi keresztényi jellemképzésre törekedjenek. Hivatkozással Kol. 3, 16-ra, ajánljuk a zene és az ének ápolását a családban és a gyülekezetben, mint bevált eszközt a testvérek lelki felfrissítéséhez.

5. Osztálymunka. Hogy az Úr műve anek minden alosztályában tervszerűen előbbrevitessék, felbátorítjuk valamennyi evangéliumi munkásunkat és gyülekezeti segítőinket, hogy a

belmisszió, szombatiskola és ifjúság munkáját hathatósan támogassák. Hogy gyermekeinket a gyülekezetben az Evangélium alapelveivel megismertessük, kérjük a szülőket, munkásokat és gyülekezeti tisztviselőket, hogy a gyermekek vallásos nevelésére nagyobb gondot fordítsanak.

6. **Jóléti munka.** Hálásak vagyunk menyeyei Atyánknak szívünkben azon áldásokért, melyeket a jóléti munkában szerezhettünk. Midőn „Tábea“-csoportjaink minden dolgozó tagjának köszönetet mondunk hűséges és odaadó munkájukért, buzdítjuk őket és mindazokat, akik ezen szolgálatra rendelkezésre állanak, hogy tevékenységükben ne lankadjanak el, hogy a megígért áldás úgy az egyes személyekre, és gyülekezetre, valamint az egész népre kiterjedhessen.

A **kinevező bizottság** az Unió tisztviselői karául a következő konferenciái időszakra a következő testvéreket ajánlotta, melyet a konferencia egyhangúlag és örömmel fogadott el:

Az Unió elnöke: *Michnay László*

Titkár és pénztáros: *Jenik Gyula*

Könyvevangélista-vezető: *Tóth Gyula*

Az osztályok vezetője: *Albrecht József*

(a közép-területen lévő prédikatori tisztsége mellett.)

A kiadóhivatal vezetője: *Gyarmati Béla*

Az Unió bizottságának tagjai: *Michnay László, Zarka Dénes, Murányi Árpád, Jenik Gyula, Tóth Gyula, Gyarmati Béla, Jeszenszky Béla* (Békésgyula),

Egyed János (Budapest) és *Földy Zoltán* (Kaposvár).

A konferencia és a Divízió nevében *Minck* tv. köszönetét fejezte ki az eddigi Unió-elnöknek *Wenland* tv.-nek odaadó munkásságáért; ugyanakkor melegen üdvözölte az Unió új elnökét *Michnay* tv.-t, s Isten különös áldását kívánta reá.

A **hitelesítő bizottság** következő javaslatát a konferencia szintén egyhangúlag fogadta el: Felszentelt prédikátorok az Unió tisztviselői közül: *Michnay L.* és *Jenik Gy.*

Könyvevangélista: *Tóth Gy.*

Amilyen áldások voltak a tárgyi ülések a maguk nemében, ugyanúgy érezhettük Isten áldását a többi órák alkalmából, Isten szolgál Isten népéhez valóban Isten üzenetét továbbították! E konferencia igazán áldásos volt! — ez volt a résztvevők általános megállapítása. Legyen azonban külön kiemelve az a szombat délelőtt, mikor *Gugel* tv. szólott az összegyűlt testvéreinkhez. Szívünket megragadta Isten Igéje, s az óra végén kb. 50-en álltak fel azon óhajukat kifejezve, hogy az Úr népéhez kívánnak csatlakozni. Szombatiskolánkban kb. 900 testvérünk vett részt, s az adomány összege 164' — pengő volt.

Vajha a konferencián nyert áldások eljutnának az országban minden testvérünkhöz, s mindannyiunk hitét megerősítenék Abban, Aki volt, Aki van, s Aki eljövendő: Jézus Krisztusban!

Jenik Gyula

A Generálkonferencia határozataiból: Egészségügyi irányelvek.

A h. n. adventisták General Konferenciájának 1936 május-június havában tartott ülése a következőkben foglalta össze az egészség és mértékletesség azon elveit, melyeket mint közösség megtartunk és képviselünk:

Tudatában vagyunk annak, hogy Istenben élünk, mozgunk és vagyunk; hogy az ember nem önmagáé, hanem Isten tulajdona úgy a teremés mint a megváltás által; hogy Isten igényt tart testünkre, mint Szentlelkének lakóhelyére és hogy az ember szellemi képességeit és testi erejét keresztény jellem fejlesztésére és szolgálatára kell, hogy felhasználja.

Hisszük, hogy „amit vet az ember azt aratja is” és hogy a természet törvényeinek mellőzése és áthágása biztosan meghozza büntetését; az embert sujtó számtalan betegség elkerülhető volna az egészség törvényei iránt való engedelmesség által; és hogy mint keresztények tartozunk ezzel Istennek és embertársainknak, hogy ezeknek a törvényeknek minden tehetségünk szerint eleget tegyünk.

Tudatában vagyunk annak, hogy e nehéz és komoly időkben testi és szellemi erőink különösen nagy mértékben vannak igénybe véve;

jó egészségünkre különösen fontos nagy gondot fordítanunk, hogy e lázas tevékenységű idők szükségleteit kielégíthessük; s amennyiben meg akarjuk őrizni egészségünket, meg kell értenünk és ki kell élnünk azokat a törvényszerűségeket, melyek testi jóvoltunkat uralják.

Hisszük, hogy Isten ezekben a napokban népének különleges üzenetet adott, mely képesíti őket az előttük álló válságban megállani és győzni. Ennek az isteni üzenetnek lényeges részét képezi az a tanítás, mely a test ápolását célozza és ha helyesen visszük át a gyakorlatba, egészséget és erőt, gyarapodást és energiát nyerünk Isten szolgálatára.

Hisszük, hogy az igazi tudomány, a Biblia és a jövendőmondás lelke által nyert világosság csak akkor jelent számunkra valóságos jótéteményt, ha követjük azt. Fogadja el népünk teljes bizalommal az egészséges életmódra vonatkozó igazságot, valósítsa meg annak elveit otthonában és kiki egyéni életében.

Hisszük, az egészségügyi reform elvei alapján, hogy minden mérgező italtól teljesen tartózkodnunk kell, — ilyenek a sör, bor és szeszesitalok, — továbbá a dohányzástól, tea és kávé

élvezetétől (kinai v. orosz tea és gyarmati, illetve babkávé, melyek mérget tartalmaznak), valamint az ingerlő fűszerek használatától.

Hisszük, hogy szükségünk van kellő testmozgásra, szükségünk van elegendő alvásra és kiélezítő pihenésre.

Megfelelő öltözettel kell védnünk testünket a hideg ellen, ruházatunk legyen egyszerű és szerény.

Szükséges a legmesszebbmenő tisztaság, úgy testünket, mint házunktáját illetőleg. Védekezzünk betegséget terjesztő rovarok ellen és tartsunk távol mindent, ami betegséget idézhetne elő.

Hisszük, miszerint legjobb tudásunk alapján mindent meg kell tennünk, hogy testünket egészséges, izletes, jólkészített és tápláló eledel-ekkel lássuk el. Mennyiség és féleség tekintetében legyünk mértékletesek.

Hisszük, hogy az ember legjobb étrendje az, melyet Isten eredetileg készített számára; gabonaneműek, gyümölcs, diófélék, főzelékek, melyeket kiegészíthetünk tojás és tejtermékek használatával, ha egészséges minőségben beszerezhetők.

Hisszük, hogy még a legjobb húsfélék is csak végső szükség esetében szolgálhatnak eledül; bár a húsnak van tápértéke, de egyben tartalmazza az állati szervezet elhasznált, mér-

gező anyagait is; használata rendes körülmények között egészségünket kockáztatja.

Hisszük, hogy tekintettel az állatok állandóan szaporodó betegségeire, a húsnak eledelként való élvezete állandóan növekvő veszélyt jelent; szívleljük meg tehát ezeket a sürgető tanításokat, s komolyan törekedjünk olyan étkek felszolgálására, melyek a legegészségesebbek.

Hisszük, hogy az egészséges életmód elveit népünk elfogadja és a gyakorlatban minden tehetsége szerint megvalósítja. Tudatában vagyunk annak is, hogy vannak szegény, inséges vidékek, ahol főzelékfélék hiányában nehéz, vagy lehetetlen a megfelelő mennyiségű, változatos, egészségetadó, legjobb táplálékok megszerzése, ezért nem kényszerítünk híveinkre elérhetetlen étrendi előírásokat. Étrendi kérdésekben ne ítélkezzünk egymás felett.

Az étrend kérdése az egészséges életmód egyik legfontosabb része. Mivel húsételek élvezete egészségünket veszélyezteti, azért munkásaink és testvéreink olyan helyeken, ahol kiegyensúlyozott hústalan táplálkozás megvalósítható, válasszák ezt az étrendet, s húst csakis kivételes körülmények között, „végső szükségben” fogyasszanak. (Ez utóbbi szakasz az október 21–28-ig megtartott őszi ülés határozmányainak kivonata.)

GYŰLEKEZETI ÉLET

Istennel egy biblia-órán. Csodálatos élmény volt. Soha szöveget oly mélyen fel nem fogtam, mint azon az órán és azóta. Váratlanul jött a látogatás, nem számítottam e felséges találkozóra. Csak ketten voltunk az órán, Ő és én. Mélységes és félelmes volt tanítása. Megértettem! Felfogtam, amit mondani akart. Hisz' kicsoda az, aki úgy tudna tanítani, mint Ő? Isten közelsége, ó mely igen jó!

Amaz óra borzalmas fensége most is előttem lebeg. Éreztem jelenlétét. Alapszövegünk Zsolt. 23, 4 volt. Régi szövegem; sokat magyaráztam már. Most Ő magyarázott, én pedig hallgattam. Nem sokat szólt, — szinte semmit és mégis soha ily világosan tanítást nem értettem meg. Az élet által némán beszélt velem: úgy tanított e szöveg értelmére, hogy egyszerűen, merészen átvitt a halál árnyékának völgyén, s velem jött. Ah, minő tapasztalat volt. Kedveseim, a lelkem ujjong, mert élek, s lényem áldja Őt, kinek alatt vannak örökkévaló karjai, melyeket most éreztem.

Igy folyt le a dolog. Vidéken történt, hogy egy munkatársam elé mentem tíz kilométeres hegyi úton, lovon baktatva, hosszú völgyben lefelé. Öt kilométer után katonákkal rakott teherautó jött felénk. Lovam meghökkent, s az út közepén makacsul megállt; a katonák neki

hajtottak, remélve, hogy e kényszerítésre majd kitér. Ám a ló megvadulva nagyot ugrott oldalra, én pedig egyensúlyt veszítve lezuhantam baloldalra, lábammal a kengyel kötélben, fejfelé lefelé. Csodálatos módon az esés után lábfejem kioldódott a kötélből, s a ló elszaladt.

Feltápáskodtam és térdenállva hátát adtam Jézusnak, hogy élek. A katonák csak álltak, s néztek, kérésemre nem vittek be a faluba, hanem sietve elrobogtak. Ottmaradtam összezúzva egymagam az erdő közepén a lóval. Félúton lehettem, — még négy kilométerre voltam a falutól, tehetetlennek éreztem magam, s mégsem maradt más hátra, mint begyalogni a faluba a lóval együtt. Ahogy eltört karomat emelve, lovamat gyeplőszáron vezetve ballagtam, nem kérdeztem neheztelve: „Miért engedted meg ezt Uram?” Emberileg nézve, egy eset ellen négy volt halálomra. Az esés közben lábam a kengyelkötélbe akadt; ha fejemre esem, szétloccsan, ha hátamra esem, gerincem törhetett volna, ha lábam a zuhanás után a kengyelben marad, a ló magával hurcol. Isten angyala emelte fel fejem esés közben, kapcsolta ki lábam a kengyelből és fordított a balvállamra. Csodálatos, hogy az esti hideg miatt felöltő és vastag télikabát is volt rajtam, ami jórészt felfogta az ütés erejét.

A bajban ennyi gondviselést látva, ennyi veszedelemből megszabadulva, szívem végtelen hálával telt meg, hogy élek, s mozgok. Egy panaszszó sem esett ajkaimról. — Amint ballagtam gondolkozva, — a 23-ik zsoltár negyedik verse jutott teljes erővel eszembe: „Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert Te velem vagy...” Éreztem, tudtam, tapasztaltam, hogy velem volt, hogy e szöveg igaz, — mert Isten nem engedett az ellenség által tönkretenni. (Zsolt. 91, 14.)

Egy völgyön mentem át. Mint annyiszor, félelem nélkül indultam el; azt hittem, hogy csak közönséges, mindennapi út lesz. Ám ő előre tudta, mily völgyön megyek át, s ki les ott rám, s mi vár ott reám; velem jött, drága Testvéreim, nem hagyott el. Beleengedett menni abba a völgybe, de ki is vezetett. Borzalmas óra volt, a halál hidegségét éreztem; fenséges óra volt, mert jelen volt az Úr, támogatót, nem hagyott magamra.

Valahogy úgy érzem, mindnyájunknak át kell mennünk azon a völgyön; mindnyájunknak kell néha Tőle közvetlenül bibliórát kapnunk, hogy megértsük, ki is Ő, mit is jelent nekünk, s mi lenne velünk a sok testi és lelki veszélyben, nála nélkül.

Jaj annak, aki Nála nélkül megy át ama völgyön. Készüljünk ma hitben minden váratlan megpróbáltatásra, s aki Benne hisz, az nem fut; annak élete megpróbáltatásai legszebb biblióráivá lesznek, melyeken Jézus maga személyesen és oly fenségesen tanítja meg arra, hogy ígéretei az Őt szeretők számára szentek, igazak, s ámenek!

Bulgária, 1936. október 26.

Szeretettel testvéretek Jézusban
Sohlmann Károly

A békéscsabai gyülekezet fejlődéséről.

1898-ban alakult meg Kolozsváron az adventista gyülekezet. Onnan terjedt az igazság Erdély különböző városaiba, míg egy évvel később eljutott Aradra is. Aradon legelőször a nazarénusok között talált talajra az igazság. Az a hír, hogy az aradi nazarénus gyülekezetben valamilyen tévtanokat fogadtak el, készített egy békéscsabai nazarénus hívőt az odautazásra, hogy testvéreit a tévtanoktól megmentse. A dolognak azonban a fordítottja történt. Ő győződött meg az adventi igazságról és hozott magával néhány traktátot is Békéscsabára. Azokat hívei és ismerősei között osztotta széjjel. Következménye az lett, hogy 17 nazarénus kezdte ünnepelni a szombatot. Bár ezen lelkek nem is mindannyian lettek adventisták, de mégis sikerült Huenergardt atyafinak, aki az ottani érdeklődőket tanította, 1902-ben november hónapban az első két lelket és 1903 május 12-én 10 lelket megkeresztelni és így a gyülekezetet megszervezni.

A első gyülekezeti helység, ahol Huenergardt atyafi a barátkozókat tanította, Fürjesen

volt, a várostól kb. egy fél órai gyalog jársnyira, azután a város szélén Erzsébethelyen lett a munka folytatva, amíg a Jókai utcába került, ahol még ma is az imaházunk van.

A munka Békéscsabán nem ment simán. A k. testvérek különböző támadásoknak voltak kitéve. Az örálló mozgalom is nagy romboló munkát végzett ott, de mindemellett a gyülekezet fejlődött és növekedett olyannyira, hogy még 1928-ban ketté kellett osztani. A Békéscsaba „A” gyülekezetben maradt kb. 70 tag, míg a „B”-be kb. 30 jutott.

Még ma is vannak a gyülekezetben egyes kedves testvérek, akik a kezdet kezdetén elfogadták az igazságot és mind a mai napig híven tartottak ki benne. Egy ilyen hű és bízgó harcos a k. Gécs testvérnő is. Ő dacára annak, hogy már a 80 felé jár, még mindig szeret buzgólni és dolgozni a Mesterért. Alulírottak nagy örömeire szolgált ottlétekor azt látni és tapasztalni, hogy az Úrnak az igazsága oly erős, hogy összeforrassa a különböző ajkú népeket. Békéscsabán is, ahol magyar és tót ajkú testvérek vannak, a szeretet uralkodik a gyülekezetben és mindenkinek csak az a célja: „többet tenni Jézusért és az ő országáért”!

Ha az Úr bennünket éltet és népének megkegyelmet ad, úgy 1938 május 12-én fogjuk a 35 éves gyülekezetet megünnepelni. Adja az Úr, hogy a k. testvérek továbbra is hívek legyenek az Úrhoz és hogy a jubileumi ünnepélyig megkészszerződjenek a számuk.

Murányi Árpád

A magyarországi kiadóhivatal 25 éve.

Magyarországi művünk történetében jelentős lépés volt az, midőn 25 évvel ezelőtt a k. Koch testvérek alapját vetették annak a kiadóhivatali műnek, melynek az adventi üzenet hirdetésében, Magyarországon éppúgy rendeltetése van, mint az egész világon.

Ha e visszaemlékezés alkalmával nem is tudunk egetrengető eredményekről számot adni, alázatosan állapítjuk meg, hogy a Mindenható segítségével átvészeltünk nehézségeken, kríziseken és minden megpróbáltatás közepette megállott az Úr műve és tovább végzi ezt a munkát, egészen annak befejezéséig.

Kérjük kedves Testvéreinket, emlékezzenek meg imáikban a műnek eme ágáról, de ne feledkezzenek el arról sem, hogy munkájukkal is segíteniök kell annak fejlesztésében és előhaladásában.

Gyermekek, akik a világba mennek....

Alig van az evangéliumnak egy olyan szolgálja, akit fel nem keresett volna egy aggódó hívő apa vagy anya, arra kérve őt, hogy tegyen valamit az ő fia vagy leánya érdekében, akiben minden vonzalom az igazság iránt kihálni látszik. A szülők kétségbeesetten beszélnek el a prédikátornak, hogy gyermekeik kora ifjúságuktól fogva a pontos szombatünnepelésnek hűséges példáját látták tőlük. Elmondják, hogy szívük egyetlen vágya, minden törekvésüknek célja és legnagyobb örömük az volna, hogy gyerme-

keiket az igazságra neveljék és hogy minden erejüket és tudásukat a mű szolgálatába állítsák, de ugyanakkor fájó szívvel kell tapasztalniok, hogy gyermekeik érdeklődése az igazság iránt csökken, de annál nagyobb vonzalmat mutatnak a világ iránt.

Kedves Szülők! Nem gondoltatok-e arra, hogy talán a nevelésnek egy nagyon fontos tényezőjét figyelmen kívül hagytátok? Szoktátok őket ellenőrizni, hogy mit olvasnak? Miből táplálkoznak szellemileg? Értitek-e a módját annak, hogyan kell figyelmüket az igazság értékes irodalmára felhívni és ugyanakkor finom lelküket a világ haszontalan vagy éppen szennyes irodalmának mérgétől megóvni? Ha a gyermekek látják, hogy a szülők értéket látnak könyveikben, folyóiratainkban és ehhez mértén olvassák, becsülik, sőt terjesztik is, úgy észrevétlenül ugyanez a tisztelet fog a gyermekekben is ki-fejlődni. Természetes, hogy egész kis gyermekek nem mutathatnak érdeklődést olyan olvasmányok iránt, ami a nagyokat érdekli, de az anya bölcsességétől függ, hogy miként helyezze az igazság nevelő erejét a fogékony gyermeki szívbe és észbe. Nem parancsolhatunk rájuk, hogy olvassanak, hanem vonjuk össze őket családi körbe és olvassunk fel nekik valamit, magyarázzuk meg, alkalmazzuk gyermeki felfogásukhoz. Ha a szülők szívükön hordják ezt az ügyet és maguk is érdeklődéssel viseltetnek az igazság iránt és előttük az értéket fog képviselni, úgy nem lesz megoldhatatlan kérdés számukra a gyermekek ilyen irányban való nevelése.

Az ember jelleme nem a kezében sem a lábában fejlődik, hanem az elméjében. Elménken keresztül szól hozzánk az Úr. Értelmünkön keresztül vesz birtokába minket az igazság erejével, az Igével. Bevezetett bennünket a megváltás tervének szépségeibe, valamint mindazon dolgokba, melyek a helyes jellem kialakításához szükségesek. Így van ez gyermekeinkkel is. Szellemük gondos ápolása és fejlesztése által gyermekeink megkapják a kívánt benyomást, azaz a szívápolást. Ha a szülők megengedik, hogy gyermekeik a világ sikamlós, szennyes vagy kétesértékű irodalmával táplálkozzanak, úgy meddő lesz minden panaszkodás a prédikátornak, gyermekeik erkölcsi és lelki nevelése érdekében. Öröm ápolni egy olyan kertet, amelyből minden gaz el van távolítva, de igen nehéz jó magot vetni és azt ápolni egy olyan kertben, ahol burjánzik az eléggé magasra fel-nőtt gaz.

Megteszünk-e mindent gyermekeink lelkében, hogy a gazt távolartsuk illetve kiirtsuk és a jó mag fejlődését ilyenképpen lehetővé tegyük? Szentelünk-e annyi figyelmet és gondot gyermekeinkre, hogy nem csupán megmentessenek, hanem mások megmentésére is jó eszközül szolgáljanak? Úgy véljük, hogy ezt a tárgyat alaposan meg kell fontolnia mindenkinek, akire gyermeki lelkek nevelése bízott.

Albrecht J.

A „**Boldog Élet**“ 1937. január 1-től kezdve havonta jelenik meg. Szándékunk ezt a folyóiratot a gyülekezetek missziómunkájából kivonni s ezért kérjük kedves testvéreinket, hogy a lapra előfizetni szíveskedjenek. Legyen minden adventista család előfizetője a család tanácsadójának és jóbarátjának a „**Boldog Élet**“-nek. Testvéreinknek azt a kedvezményt nyújtjuk, hogy 3.60 pengő évi (illetve 1.80 pengő félévi) előfizetési díj helyett egy évre 3 pengőért (illetve félévre 1.50 pengőért) lehet előfizetniök. *Ebben a kedvezményes árban csak a traktát-egyletek vehetnek fel előfizetést, melyek ideje-korán megkapják a szükséges utasításokat.*

Halálozás.

1936 szept. hó 20-án temettük el^o kedves Hübschenberger Teréz testvérnőnk. A temetésen nagyszámban megjelent testvérek őszinte részvéte kísérte őt nyughelyére, a viszontlátás reményében. A budapesti „A” gyülekezetet fájón érinti hűségese testvérnőnk eltávovása, mert 11 éven át buzgón és kitartással fáradozott az építés és fenntartás munkájában.

1936 október 4-én^{* * *} temettük el Bodnár József atyánkfiát, aki 2 évig volt hűségese tagja gyülekezetünknek. Istenünk az Ő végzése folytán néhány nap alatt határt vetett életének 53-ik évében. Alulírott a 90-ik zsoltár 1-10 versei alapján tartott beszédében mutatott reá az Isten hatalmasságára és az ember földi életének múlandóságára, s így a Telki-Bánya-i temetőben nagyszámú érdeklődő előtt tehattunk bizonyosságot szerető Istenünkről. *Debreczeni Sándor*

1936 október hó 8-án^{* * *} temettük el kedves Csaholy Ida testvérnőnk Karcagon, aki abban a reménységben aludt el, hogy az első feltámadás alkalmával viszontláthatja szeretteit. Alulírott a háznál és a sírnál szólt Isten igaz ítéletéről és a feltámadásról. *Fodor András*

1936 október hó 23-án, 51 éves korában, temettük el kedves Farda Pálné testvérnőnk, aki kb. 1 és fél éven át volt hűségese tagja a Budapest „C” gyülekezetnek. Testvérnőnk hosszas szenvedését az Úrban való megadással viselte. Alulírott Dán. 4, 32 és Ján. 13, 7 versei alapján, Istennek velünk való titkos, de mégis szeretetből fakadó útjairól intézett vigasztalást a gyászoló férjhez, mint atyánkfiához és a jelenlévő gyászoló gyüleke-zethez. *Albrecht József*

1936 nov. 12-én^{* * *} temettük el a k. Darvas Ernőné testvérünket a miskolczi „A” gyülekezet tagját. A beszédet Pechtol atyánkfiá tartotta a gyászoló közönség előtt.

SZOMBATISKOLA

1937. JANUÁR 2-TÓL MÁRCIUS 27-IG.

1937. január 2.-án.

Az új év első negyedében a Déleurópai Divízió misszióterületeiről fogunk jelentéseket hallani. Különösen Afrika északnyugati részében élő mohamedánokkal fogunk foglalkozni.

Atyánkfiai érzik felelősségüket az ezen sötét területeken élő 14 millió arabért, s Isten kézzelfogható segítségéről és a keresztről szóló üzenet győzelmi futásáról tanuskodnak. Ezek között a mohamedánok között ma 300 testvérünk van és bízunk művünk további előrehaladásában.

1937. január 9.-én.

Hatalmas feladatok várnak reánk.

Örvendünk, hogy az igazság világossága a föld legszélsőbb határára is eljutott, bár azt is be kell ismernünk, hogy még mindig vannak területek, ahol az evangélium világossága embertársainkat körülvevő lelki sötétséget még nem törte át.

Afrika óriási földrész és vannak nagy-nagy területei, ahová az örömmüzenet még nem jutott el. A Szahara-sivatagot körülvevő területeken legalább 25 millió ember él, — Afrika lakosságának $\frac{1}{6}$ -od része — kik még mindig várnak a Jézus eljövételét hirdető üzenetre.

A Földközi-tengertől délre kb. 300 kilométerre, olyan tartományokba jutunk, ahol titokzatos vallási kultuszok, áthatolhatatlan lelki sötétség és babona uralkodik, országok, melyeket kegyetlen kezek kormányoznak, hol vérszomjas rablók dühöngenek, s amelyekben a pogányság és a mohamedánizmus vetekszenek az uralomért, — de az adventi üzenetnek még egyetlen képviselője sincs.

A sivatagok, dzsungelék és hegyek között milliók élnek, kik között a mohamedánizmus győzedelmesen hódít, míg a keresztény missziók szomorúan veszik ezt a tényt tudomásul. Ahol a négerék között a mohamedánizmus felüli fejét, ott a keresztény misszionárius munkája százszorta nehezebb lesz. Az iszlám vallásra áttérők számát évenként egy millióra becsülik.

A legfőbb ideje, hogy Isten gyülekezete felkészüljön és hogy emésztő buzgalomtól égő férfiak és nők siessenek eme területek segítségére. Bár állandóan a legszebb napsütés és kék ég áraszt derűt e helyekre, de az emberek a legnagyobb lelki sötétségben és erkölcsileg a legmélyebbre süllyedve élnek.

Szinte hihetetlen áldozatok és fáradság árán hintették el bibliaárusítók az evangélium magvát a Szahara határterületein lakó népek között. De a néma követeket prédikátoroknak kellene követni. Az utolsó napokban Isten kiönti Lelkét minden testre „és mind jobb- mind balkézre kiterjedsz és magod népeket vesz örökségbe.”

A h. n. adventisták elintézetlen feladatainak legnehezebbike Afrika nyugati és északi részein vár rájuk. Ezt a hatalmas munkát is el kell végezniük mielőtt az Úr eljön, hogy gyermekeit hazavigye.

1937. január 16.-án.

Orvosi művünk kezdete Északafrikában.

Algéria szívében egyetlen adventista telep-család élt. Testvérnőnkhez jártak el az arab asszonyok, hogy fájdalmaikat és betegségeiket elpanaszolják. Testvérnőnk lassankint elkezdte ezeket az asszonyokat gyógykezelné. Orvosi könyveink olvasása által képessé vált egyszerű kezeléseket elvégzésére.

Algériai misszióterületünk anyagilag támogatta ezt a testvérnőnköt, hogy egy kis kezelőhelyiséget szerelhessen fel. Adtak még egy kiképzett ápolónőt is melléje, aki a betegkezeléseknél segédkezik. Négy éven át évenként 3000-4000 gyógyulást kereső arab asszonyt részesítettek kezelésben, a Jézus Krisztus nevében.

Azzal a célzattal, hogy orvosi művünket fenntarthassuk és kiépíthessük, 1929-ben „Betegek barátja” című társaságot alapítottunk. Dr. Hilborn testvérek, orvosok, indítatva érezték magukat, hogy Amerikát elhagyva, területeinkre jöjjenek. Marokkó tárt kapukkal várta őket a kétésfélévi ottlétük orvosi művünknek áldására szolgált.

1933-ban, nagy küzdelem és imák után megkezdtek 26 helyiségből álló szanatóriumunk építését Algir közelében.

Igen szép helyen fekszik, gyönyörű kilátással a Földközi tenger kék hullámaira. Az intézetet 1933 szeptemberében nyitottuk meg egy francia testvérnő vezetése alatt, aki Battle-Creek-i szanatóriumunkban nyerte kiképzését. „Az Élet és Egészség Szanatóriuma” elnevezést kapta ez az intézet. A betegek közül sokan nyerték vissza már egészségüket s fogadták el a Megváltót. A környék orvosai hozzánk küldik betegeiket, rendszeresen a legsúlyosabbakat.

Szükségletünk légiónyi! Lehetetlen mindent felsorolni. Kellene egy adventista orvos, aki a mi elveink szerint a természetes gyógymódot kellően alkalmazza. Hisszük, hogy Isten előkészít számunkra is egy orvost.

1937. január 23.-án.

Mohamedánok között.

A mohamedán területre lépő misszionárius feltételezi, hogy az arabok gondolkozása és érzelmvilága hasonló az övéhez. Munkáját úgy akarja megkezdeni, mint otthon. Jól kidolgozott prédikációkat tart, melyeket, otthoni példa szerint indulva, tolmács segítségével közöl hallga-

Marokkó.

Harminc évvel ezelőtt még szinte lehetetlen volt az európai ember számára, hogy Marokkóban letelepüljön. A közelmúltban azonban minden zárt ajtó megnyílt s Franciaországból repülőgéppel egy nap alatt, Gibraltárból pedig egy óra alatt Marokkóban lehetünk.

tóságával. Az eredmény pedig — semmi. Miután ez többször ismétlődik, a misszionárius nem tudja ezt a rejtélyt megfejteni. Ha nyugati áramlatok befolyásolják a misszionáriust, akkor azt fogja hinni, hogy a mohamedán világ olyan zárt terület, mely keresztényi tanításokat el nem fogad. A misszionárius azután arra az elhatározásra jut, hogy erőit és képességeit inkább egy kevésbé nyakas népre kívánná pazarolni. Ha azonban mégis Pál apostol szavai szerint „mindeneknek mindenné” akar lenni, tehát az araboknak arabná, s alkalmazkodik hozzájuk, akkor azt fogja tapasztalni, hogy áthidalhatatlan szakadék tátong közöttük; ilyen óriási a különbség az arab és a misszionárius lelki iránya és hajlama között. Első benyomása az lesz, hogy az arab és az ő gondolatvilága közé egy eltávolíthatatlan válaszfal tornyosul.

A mohamedán mindent a vallás szemüvegén át néz, — polgári életet, a törvényt, a tudományt, az orvostudományt, a történelmet, sőt még a nyelvtant is. Világi tudomány nincs számára, úgyszintén minden munkája a vallással függ össze. Minden mohamedán papi hatalommal van felruházva, s vallásos szertartást végezhet. Persze mi, a mi nyugatias gondolkodásunkkal, egy papokból álló népnél nagy szentséget és a bűn elleni ellenszenvet feltételeznénk náluk. Azonban alaposan csalódunk a mohamedánban. A mohamedán a szentséget — öröklöttnek tekinti. Mohamed utódainak, mivel szenteknek születnek, nem kell lelki üdvösségük felől aggódniok, mindent megengedhetnek maguknak — és ezzel a jogukkal alaposan élnek is, — vágyaikat és kívánságaikat korlátozás nélkül kielégítik, s legkevésbé sem kételkednek a saját szentségükben. Ezek az emberek teljesen tudatlanságban vannak a bűn fogalmát illetőleg. Amit egy mohamedán bűnnek tart, az egyáltalában nem függ össze az erkölcs-csel. Lopás, házasságtörés, hazugság sőt a gyilkosság sem bűn, legalább is az ő gondolkodásuk szerint; mert hiszen mindezeknek semmi közük sincsen istentiszteleti szokásaikhoz. Azonban igen nagy bűn a mosakodási szertartások pontos betartása nélkül imádkozni, vagy pedig ima közben nem Mekka felé fordulni.

Szolgáljon bátorításunkra, hogy mindeme nehézségek az utolsó üzenet ereje által rövidesen eltűnnek. Tény, hogy bizonyos tekintetben az iszlám hajlamos az üzenet befogadására. Ha a Korán bizonyos szövegeivel, vagy az iszlám népszerű tanaival foglalkozunk, akkor sokszor felismerjük a gondviselés karját. Az iszlám soraiiban jelentős fordulatok várhatók, melyek forrongásokban jutnak kifejezésre s ezekhez járulnak mindazok a rázkódtatások, melyek a mohamedám világot sújtják. „Mert a dolgot bevégezi és rövidre metszi igazságban; mivel rövidesen végez az Úr a földön.”

Mit jelent mindez? Azt, hogy az Úr lassankint minden ajtót megnyit, hogy követői az üdvüzenetet minden néphez eljuttathassák. Az üzenetünkkel szemben megnyilvánuló barátságosság egy igen fontos prófécia beteljesülését jelenti. Napjainkban folyik a mennyben a vizsgálati ítélet, s Isten megmentő üzenetének a föld minden tájára el kell jutnia. Ünnepeles órában élünk. A Úr ránk háritotta Északafrikának a Földközi tenger és az Atlanti Óceán között elterülő részéért a felelősséget. Innen hangzik hozzánk a kiáltás: „Jer át és segits rajtunk!”

Marokkó elétek tárja szükségleteit. Köszönettel vesszük munkátokat és segítségteket. Volna-e orvos, ki önzetlen munkát végezne ezen a festői szép vidéken? Jelenleg Marokkóban idegen orvosoknak teljes szabadságuk van. Hogyan lehetséges ez? Hisszük, hogy Isten ujjmutatása és gondviselése ez részünkre. A pillanatnyi szabadság azonban rövidesen megszűnhet. Vajjon nem kellene-e ezeket az istenadott alkalmainkat jól kihasználni?

1937. február 6.-án.

Orvosi munkánk Tuniszban.

Ez a világ egyetlen nagy kórház. Jézus azért jött le a földre, hogy a betegeket gyógyítsa s hogy a Sátán által megbilincselteknek szabadulást hirdessen. Az emberiség szenvedései ma kevésbé nyíltan játszódnak le, mert vannak kórházaink, kezelőhelyiségeink, klinikáink az egészség védelmére. Ha a betegek fedél alatt vannak is, de az ártalmak nyilván érthető nyelven beszélnek.

Tuniszi rendelőkben a megnyitás napjától kezdve a páciensek száma állandóan növekszik. Késő éjszakáig dolgozunk, hogy minden segélykérőt elláthassunk. Kezelőhelyiségünk szerény és kicsiny s csak most kezdtünk, de érezzük, hogy tevékenységünket még jobban ki kell terjesztenünk.

Feleségem és én nagyon szívünkön viseljük a betegek szenvedéseinek enyhítését. Ha a betegekkel az egészség törvényeiről beszélgetünk, mindig rámutatunk Krisztusra, ki minden bűnünk megbocsájtja s minden bajunk orvosolja.

Itt nagy a szegénység, ami sokakat visszatart az orvosi segély igénybevételeitől. Sokan munkanélküliség miatt még a mindennapi kenyerüket sem tudják megkeresni. Kezelőkben ilyen esetekben a jóléti osztály nyújt segélyt. A város kereskedői olyan szeretetreméltóak, hogy a szegények részére élelmiszereket küldenek mihozzánk kiosztásra.

Bizony, jobb adni, mint venni. E föld nagy kórházában szükségünk van Megváltónkra, aki feladatául tekintette, hogy minden emberen segítsen, arcszínére és helyzetére való tekintet nélkül.

Rendelő-óráinkon bábeli nyelvzavar uralkodik. Arab, arab-zsidós, olasz, máltai és francia szavak vegyülnek össze. Tudjuk, hogy Krisztus ezekhez az emberekhez is közel van s hogy keresi ezt a pásztornélküli nyáját. Szeretnénk, ha Krisztust ezzel a segélyreszoruló néppel megismertethetnénk.

1937. február 13.-án.

Az arab életfelfogása és életmódja.

A Biblia által említett összes népek közül az arab az egyetlen, amely ősatyái életmódját és erkölceit mindeddig megőrizte.

Bár a zsidóknál is felfalhatóak még az Ábrahám pátriárka által meghonosított szokások, de mint nép régebbi életmódjukat feladták s alkalmazkodnak az őket befogadó népek újabbkori szokásaihoz. Velük ellentétben a nomád arabok kitartanak ősi szokásaik és erkölceik és hagyományos életmódjuk mellett.

Tudjuk, hogy az arabok Iszmáeltől, Ábrahám és Hágár fiától, származnak. Tény, hogy a zsidók és az arabok, — bár néha a legelkeseredettebb ellenségei egymásnak — mégis érzik szoros kapcsolatukat.

Az arab szereti a szabad, le nem kötött életet. Legboldogabb, ha telivér lovak versenyfutásán részt vehet. Az arab nyíltan kimutatja, hogy jobban örül fia születésének, mint egy leányénak. A leányokat még egész fiatalon a legtöbbet ígérőnek adják feleségül. Természetesen a leány véleményét leendő férje megválasztásánál egyáltalában nem kérdezik. Az ügy csakis a vőre és az apára tartozik.

A Korán a férfinak négy feleség tartását engedélyezi, de tiltja a részegítő italt és a disznóhúst. Az arab életét reggeltől estig a vallás igazgatja. Allah nevében munkálja a földjét és veti el a magot, mialatt imát mormol a jó termés érdekében. A szántott barázdák mélységével egyáltalában nem törődik; azt hiszi, hogy az ég meg fogja áldani kezei munkáját a mag elvetésénél.

Az egyszerű kunyhóban vagy sátorban az arab asszony elkészíti nemzeti éledeüket és az árpátészta; közben szoptatja csecsemőjét. Mialatt a férfiak a földeken szántanak, vagy boltjaikban dolgoznak, vagy egy kávéházban ütik agyon az időt, az asszonyok gondozzák a házi állatokat, mosnak és fonják a férfiak hosszú fehér köntöseit.

Az arab naponta háromszor imádkozik, arcával Mekka felé fordulva. Nagy ünnepjük a „Ramadan“, amikor 28 napon át napkeltétől napnyugtáig nem esznek és nem isznak semmit. Az arabok hite szerint Ábrahám Iszmáelt akarta Istennek áldozatul bemutatni, aminek emlékére juhot áldoznak.

Az arabok nagy jelentőséget tulajdonítanak

a démonoknak. Ha egymást üdvözlik mindig a többszámot használják, mert azt hiszik, hogy mindenkit egy-egy démon kísér, akit nem szabad ingerelni. Az arabok vallása babonákkal kevert. Haláleset alkalmával a szomszédok kísérik a halottat utolsó útjára s halotti énekük: „Isten az Isten és Mohamed az ő prófétája“. Egy különleges arab étel elfogyasztása után mindnyájan rendes foglalkozásuk után látnak.

Testvéreink, ehhez a néphez is el kell jutni az utolsó üzenetnek e nemzedék idejében.

1937. február 20.-án.

Mohamedán vendégszeretet.

Egy gazdag mohamedán meghívott otthonába Dr. Hilborn testvérekkel együtt. Lehetetlen leírunk házának szépségét és gyönyörű kiállítását, márványoszlopait és kristálytükörű szökőkutait, cédrusfából faragott erkélyeit. Ha megemlítem, hogy 300 ember öt éven át dolgozott a ház elkészítésén, akkor megértitek, hogy önkéntelenül Salamon kora jutott eszembe.

A pompás ház ura nagy tisztelettel fogadott a mohamedán udvariasság szabályai szerint. Kívülünk még a ház urának néhány barátja volt jelen, köztük egy igen tanult muzulmán. Étkezés előtt egy szolgálólány egy csészével és egy korsó langyos vízzel járt körül s leöblítette a vendégek kezeit. Az étkezés teljesen a mohamedán szokások szerint ment végbe, mely alatt Dr. Hilborn testvérnőnk akarta házigazdánk különös tiszteletével kitüntetni.

Ezután biblia-óra következett, mely éjfélig tartott. Alkalmam volt Krisztus eljövételéről és a világ közeli végéről bizonyosságot tenni. Ezt különben a muzulmánok is hiszik. A társaság minden érvelésemet az iszlám szemszögéből bírálta meg, ami az órát különösen érdekessé tette.

Benyomásom az volt, hogy hallgatóim között Nikodémusok és Józsefek is voltak jelen, s megvagyok győződve arról, hogy egy napon Jézus oldala mellé fognak állni. Valahányszor a városba jövök, meglátogatom barátaimat s mindig egyforma szívességgel fogadnak. Dr. Hilborn testvéreknek gyengült egészségük miatt Amerikába vissza kellett térniök, de az ajtó számukra mindig nyitva áll. Esetleg egy másik fiatal orvos is letelepedhetne, mert a terület az orvosi munka számára megfelelő.

1937. február 27.-én.

Orvosi művünk Fezben.

Mint önfentartó orvosi misszionáriusok Északafrikában az arabok között töltöttünk néhány esztendő, s mondhatjuk, hogy ezek életünk legjelentőségtebb és leggyümölcsözőbb évei voltak. Testvéreink itt ezeréves kultúra közepette élnek s Ábrahám apjuk áldása még mindig érezhető és fellelhető közöttük. Éles eszük, üzleti szellemük és komoly kutatásra hajló természetük, valamint barátságosságuk nagyon feltűnő. Volt idő, amikor az arabok a föld legtanultabb és leghatalmasabb népei voltak.

Az arabokkal való első érintkezésünk az Úr vezetése alatt úgy történt, hogy Feznek egyik tekintélyes, gazdag polgára bemutatott minket családjának és barátjainak. Letelepedésünk minden mozzanatánál legnagyobb készséggel segítségünkre siettek s szeretetüket minden alkalommal a legszívélyesebb módon mutatták ki. Saját testvéreink nem lehettek volna jobbak hozzánk.

Az arabok közötti orvosi munka sok örömet nyújtott, mert igen értékelték fáradozásainkat. A franciáknak is vannak jó kórházai és kezelőhelyeik Fezben. Még arra van szükség, hogy a betegekkel otthonaikban vegyük fel a kapcsolatot s adjunk nekik oktatást az egészséges életmód és a betegségek elkerülése érdekében. Orvosnőkre és ápolónőkre volna szükség, akik az elzártan élő asszonyokon segítenének.

Fez kitűnő klímája ellenére, a tüdővész borzasztóan pusztít. A betegek otthon sötét, penészes lakásokban tartózkodnak, sok húst esznek, abban a hitben, hogy ez fog nekik erőt adni. A föld nagyszerű termékeit nem becsülik. A halálozási arányszám igen magas. A jómódú kereskedők viszont a túltápláltság következtében betegek, szív és vesebajok, magas vérnyomás a legelterjedtebbek. Akik még jökor megfogadták a tanácsainkat, jó tapasztalatokat tettek és hálásnak mutatkoznak. Az utcákon a vakok serege koldul, kiket meglehetett volna menteni vakságukból, ha néhány garasnyi gyógyszer idejében alkalmazhattak volna. „Élvész az én népem, mert tudomány nélkül való”, ez különösen vonatkozik az arabokra is.

1937. március 6.-án.

Kicsiny kezdet ideje.

A muzulmánok maguk is mindnyájan vándorprédikátorok s ezért elhatároztuk, hogy művünk előbbrevitelénél mi is ezt a módszert fogjuk alkalmazni. Midőn ehhez a kísérlethez hozzáláttunk, világossá vált előttünk, hogy ez az a módszer, mellyel Északafrika végtelen sivatagain élő milliókhoz az üdvüzenetet eljuttathatjuk.

Tegyük meg képzeletben egy ilyen misszióútat. Egy kis karaván, mely számárháton sátrakat, kosarakat, élelmet, orvosságokat és könyveket szállít. A karaván keskeny ösvényeken keresztül faluról-falura vándorol. Pihe-nésre leginkább a vizek melletti helyeket választja, mert itt mindenkor található hallgatóság. Három ilyen körút alkalmával, 500 kilométernyi utat tettünk meg. Több napig maradunk egy-egy helyen, gondozzuk a betegeket, akik azonnal hozzánk sereglenek, mihelyt a faluba érkezünk. Ha ílymódon megnyertük bizalmukat, akkor a férfiakkal, kik a sátorban összegyűlnek, beszélgetünk az üzenet igazságáról, Krisztus közeli eljövételéről, kít ők is várnak. Gyakran egy-egy arab előveszi arabnyelvű Bibliáját s így alkalom nyílik biblia-magyarázatra. Reggeltől estig tódulnak hozzánk a betegek seregei, kik bajaikra enyhülést keresnek.

A betegségek okairól tartott előadásaink után az egészséges életmódról beszélünk. Sátorunk egyik napon kórházi-rendelő, máskor kápolna vagy iskola, néha egyszerre mind a három. Gyakran 20, 30, sőt 40 beteg is egyszerre jön. Alkalmunk van bibliai beszélgetéseket folytatni s a betegekért imádkozni. Kévs időnk marad étkezésre vagy elmélkedésre, sőt még a karavánra is alig ügyelhetünk fel.

A sirokkó (forró déli szél) barnára égeti arcunk, midőn Dél-Oránban, egy kút közelében felütjük táborunkat. Nemsokára jönnek a napégetett beduinok, megitatják tevéiket, beülnek sátorunkba s elfogadják a nekik felajánlott egészséges kávé. Kezeljük betegeiket, miközben kíváncsian, mint apáik, ezerfelét kérdezetnek tőlünk. Felhasználjuk az alkalmat, hogy lelkük állapotáról és az egyedüli orvosságról, a Szentírásról beszéljünk velük. Biztosan jól emlékezetükbe vésik a hallottakat, s a tanításokat elmondják a Szahara tulsó felén élő törzseiknek. Akartok-e segíteni, hogy ezt a jó munkát tovább folytathassuk?

1937. március 13.-án.

Három megtért arab testvérünk.

Északafrikai misszióink területén 16 millió mohamedán él. Eddig csak hármat kereszteltük meg közülük, két testvérnőt és egy atyafit.

Algéria belsejében élő adventista kereskedő család, a házi munkához és üzleti segítőül egy fiatal arab leánykát alkalmazott. Szombaton ez a lányka jelen volt istentiszteletükön s megtanult néhány szép éneket. Az igazság világossága lassankint meghódította a leány szívét, s keresztséget kért. Fiatal arab testvérnőnk a keresztségben a Haleluja nevet vette fel. Küzdelmei leírhatatlanok voltak. Végül szülei egy bizonyos összeg fejében eladták őt egy muzulmánoknak feleségül.

A család mindent megkísérelt, hogy Haleluját régi hitéhez visszatérítse, de ő Jézus nevében hűségesen kitarzott meggyőződése mellett. Mohamedán férje két év után elhagyta őt, mert nem tudta elviselni, hogy máshitű asszony legyen a felesége. Testvérünk visszatért régi munkahelyére, ahol örvend az Isten gyermekei szabadságában.

Második gyümölcsünk szintén egy fiatal leány. Az igazságot egy Északafrikába települt adventista családnál ismerte meg. Már öt éve hűségesen kitar az igazság mellett s hisszük, hogy eljön az az idő, amikor mint misszionárius fog népe között munkálkodni.

Harmadik megtért hívünk Zakariás nevű atyánkfia. Tekintélyes család tagja, francia iskolában nyert kiképzést és a Koránt is tanulmányozta. Szülei állami szolgálatra szánták. Nagy rajongója volt atyái hitének s már 15 éves korában a keresztyenség elleni küzdelemre adta magát. Több éven keresztül hallgatta egy ottani svéd misszionárius előadásait, de csak azért, hogy az ottan jelenlevő muzulmánokat a keresztyen befolyás alól kivonja. Ez a svéd misz-

szionárius Isten lelkétől indítatva a Bibliát kezében tartva egy este így kiáltott fel: „Ez a könyv Isten szava s jaj annak, aki Isten ellen hadakozik.” Zakariás azonnal vett egy Bibliát s elvitte azt egy mohamedán paphoz, akitől megkérdezte: „Ígaz-e az, hogy ez a könyv Isten szava?” A pap kijelentette, hogy a Korán szerint Mózes öt könyve, a zsoltárok, az evangéliumok és a prófétai könyvek képezik Isten szavát. Ettől az időtől kezdve Zakariás állandóan foglalkozott a Bibliával. Jézus vérében való hit által megtalálta az üdvösséget és bűnei bocsánatát nyerte. A biblia olvasása közben az igazság összes pontjai felől világosságot nyert, anélkül, hogy valaha is összekötöttségben lett volna adventista tanítóval. Erre azután egy év multával mégis alkalom nyílt.

1937. március 20.-án.

Elküldve egy igazság után szomjazó lélekhez.

Indítatva éreztem magam, hogy felkeressem Touggourt falut, mely a Szahara sivatagtól 250 km-nyire fekszik. Imádkoztam a sivatagok elhagyott pogány fiaiórt s azt hittem, hogy én vagyok az első úttörője Isten kegyelmi üzenetének. Szomorkodtam munkám csekély eredménye felett, de különösen sajnáltam a helység szerencsétlen, lelki sötétségben élő muzulmánjait. Hirtelen valaki megszólított: „Egy arab keresi Önt, éppen most fordul be a sarkon.” Utána futottam s éppen akkor értem utól, mikor házába akart lépni. „Ön adventista?” kérdezte, „boldog vagyok, hogy végre megtaláltam. Mikor lapját olvastam, mingyárt gondoltam. Hallottam, hogy maguk a Biblia összes tanításait lelkiismeretesen kiélik. Néhány napig itt kell maradnia, mert többen érdeklődnek az adventi hit után, s magam is ezt a hitet valom.”

Az illető az ifjú Zakariás volt. Elmondotta nekem küzdelmeit, s azt is, hogy Algirban négy szombatünneplő fiatal lánnyal találkozott, kik az igazság többi tételei felől is ugyanazt vallják, mint amire ő a Biblia tanulmányozása által rájött. Ez a fiatal ember az általa felismert igazságokat közölte családjával, mire kitagadták. Barátai közül többen elfogadták az igazságot, kiket Jézus parancsa szerint megkeresztelt. Végül így szólt hozzám: „Az Úr az Ön vállaira rakta azt a terhet, hogy a nagy Szahara szívében élő ezreknek ezt az igazságot hirdesse. Az Úr Ön előtt jár és készíti az utat. Amikor egyszer a sivatagon át egy útat tettem, egy nomád törzssel találkoztam, s beszéltem nekik a boldog reménységről, mire vezetőjük, egy igazi pátriárka, egy öreg Bibliát vett ki a csomagjából s így szólt:” Ez a könyv Isten ígéje. Beszél Jézus, a mi Megváltónk közeli eljövételéről.” „Képzeld el,” mondotta barátom, „ez a nomád törzs faluról-falura járva veti el a

magvát Jézus közeli eljövételéről szóló igazságnak. Nem Isten felhívása-e ez, hogy adventista testvéreink foglalkozzanak ezekkel az elhanyagolt és az evangéliumot nélkülöző területekkel?” Bizonyval Isten szava ez hozzánk! A beteg és szenvedő Északafrika, az iszlám bilincseibe verve, kiált hozzánk szabadításért.

1937. március 27.-én.

Az adventi üzenet Északafrikában.

Északafrika nagyobb mint az északamerikai Egyesült Államok. Belseje terméketlen, égető sivatag, övezete pedig olaj- és fügefák, narancsligetek, hullámzó gabonaföldek, szőlők és völgyek, hol gyönyörű napfény és kék ég derül.

A hármias angyali üzenet iratok által jutott el Északafrikába. Miután Andrews atyafi és a többi pionírok a művet Svájcban és Franciaországban megalapozták, francia iratok jutottak el Algirba, melyek folytán néhány család elfogadta az igazságot. Tagjainkat egy francia prédikátor megkeresztelte és gyülekezetbe szervezte. Utódaik még ma is hűséges adventisták. Csak jóval később kapott a terület állandó munkást. 1921-ben Algirban 2 munkásunk s 60 testvérünk volt. Bár eszközeink hiányossága miatt nem építhettük ki művünket, mégis törént némi előrehaladás. Megkezdődött munkánkat Marokkóban és Tuniszban s ma Északafrikában 14 munkásunk, 300 testvérünk él, 10 gyülekezetre oszolva. Egy csoport hűséges könyvevangélista hirdeti az ígét, házról-házra járva. Mostadtuk ki egyik kis iratunkat arab nyelven a muzulmánok számára. Örülök, hogy végre az arabok között is megindult a munka, s hálásak vagyunk Istennek a megnyert arabokért.

A mohamedán területek mindenütt igen kemény talajt jelentenek, s így van ez Északafrikában is. Hisszük azonban, hogy az arab milliók között is, kik még nem hallották a megmentő üzenetet, vannak őszinte, megváltás után sóvárgó lelkek. Jobban kell „az üzenet jobbkezeit”, az orvosi művet támogatnunk, hogy a falvakban és városokban, kezelőhelyiségeinkben a szenvedőknek testi és lelki segítséget nyujthassunk.

ADVENTHIRNÖK a magyarországi H. N. Adventisták negyedévenként megjelenő gyülekezeti közlönye.

Szerkeszti: Gyarmati Béla

Kiadásért felelős: Murányi Árpád

Egyes szám ára 24 fillér.

Advent nyomda Budapest.